

Szakszervezeti tanfolyam

Hétfőn, a SZOT központi iskoláján az Afrikai Szakszervezeti Egységszervezet képviselőjének és nyolc afrikai ország szakszervezeti aktivistáinak részvételével négyhetes szakszervezeti tanfolyam kezdődött. A tanfolyam résztvevői előadások keretében, üzemekben és intézményekben tett látogatások során tanulmányozzák a magyar szakszervezetek munkahelyi és területi tevékenységét, e területről szerzett tapasztalataikat.

Utazik a káposzta

Megkezdődött az export

Tavaszi primőrökönként, korai fejés káposzta exportját kezdték meg Szentkereszt körzetéből. A Csongrád megyei ZÖLDÉRT Vállalat, a Szentkereszt Körzeti Zöldségtermesztési Rendszer és a HUNGAROFRICT Vállalat közreműködésével tegnap, hétfőn indították útnak hűtővaggonokban az idei első szállítmányt Svédországba.

A zsenge primőrök tömör levézetűek, s bár méretre nem látszanak nagyok, mégis átlagos súlyuk meghaladja a fél kilót. Széleskörűen és más skandináv államokban nemcsak főze-

léként fogyasztják, hanem ecetes, cukros vízben áztatva friss salátaként találják fel a hűsítőlevekhez.

A kertészeti áru megfelelő előkészítéséhez szükséges munkaerőről az együttműködő vállalatok közösen gondoskodnak. A primőröket ugyanis előbb meg kell tisztítani a borító levézetűtől, majd külön-külön megmérni, osztályozni, s utána rakhatják tetszetős, szellős zsákokba. A tervek szerint május végéig a skandináv államokba százötven vaggonban mintegy 3 millió korai fejés káposztát szállítanak a szentesi tájkörzetből.

Több mint 5 és fél millió forint értékű társadalmi munka

Elismerések, kitüntetések átadása az MHSZ-ben

Hétfőn, tegnap Szegeden, a Honvédelem Házában megbeszélést tartottak az MHSZ megyei munkatársai, társadalmi aktivistái. Ezen a megyei pártbizottságot Papós Lászlóné, a népfőnöki bizottság vezetője, Sturcz Mártonné képviselte. A májusi béke- és barátság hónapjáról dr. Fóris Sándor, a népfőnöki bizottság tagja tájékoztatót.

A megbeszélésen adta át Kaszás Sándor alezredes, az MHSZ Országos Központjának osztályvezetője az MHSZ megyei vezetőségének a kongresszusi és a főszebadaulási munkaversenyben elért kimagasló eredményekért az MHSZ főtitkárnak kitüntető oklevelét. A munkaversenyben Csongrád megyében az MHSZ 119 klubja, 18 kirendeltsége és 14, üzemekben dolgozó MHSZ szocialista brigád vett részt. Vállalásaik teljesítésével, túlteljesítésével 5 millió 725 ezer forint értékű társadalmi munkát végeztek. Ebből 2 millió 488 ezer forint értéket jelent az MHSZ objektumainak a földjuttatása, illetve újjak teremtése. A többi munkát a lakóhelyi kör-

nyezet szépítésére, utak, járdák építésére fordították. A kongresszusi és főszebadaulási munkaverseny megyei legjobbjainak Mihalik Ferenc alezredes, az MHSZ megyei titkára elismeréseket adott át. Az MHSZ főtitkárnak kitüntető oklevelét kapta a Csongrádi Vizgazdálkodási Társulat honvédelmi klubja, a Hódmezővásárhelyi Fémipari Vállalat honvédelmi klubja, a HÓDGEP lövészklubja, a szegedi városi lövészklub, az Autójavító Vállalat honvédelmi klubja, Földeák honvédelmi klubja, és a HÓDGEP szentesi gyár-egységének Ságvári Endre

szocialista brigádja. Az MHSZ megyei titkárnak elismerő oklevelét 20 klub, illetve társadalmi aktivista vette át.

Az MHSZ-ben végzett 25 évi munkáért jelvényt kapta Gera János, a szegedi lövészklub titkára, 20 évi munkáért Técsi Sándor, az MHSZ gépjármű iskolájának szerelője, 15 évi tevékenységért Murányi László, a HÓDGEP lövészklubjának titkára és Vigh István, az MHSZ szentesi dolgozója. Többen vették át az elismerő jelvényt 10 és 5 évi MHSZ-ben végzett munkáért.

Szegény Yorick (Lennon)

Midőn Hamlet ama híres-nevezetes koponyára lel, s a sírásától megtudja, hogy valószínűleg egy bizonyos Yorick földi maradványát tartja kezében, felsóhajt: „Szegény Yorick...” A halál ugyanis legalább annyira köz-, mint magánügy: mindnyájunk sorsa a Yorické, aki egykoron létezett egyénisége dacára is csak egy a halandók közül. Igaz, Yorickról nemigen tudjuk meg, tette-e valami különösét földi életében. John Lennonról viszont, pláne 1980. december 8-ától, már az is tudhat szinte mindent, aki nem akar. Ama bizonyos nosztalgiahulám már-már elképzeltetett méreteket öltött, legújabb reneszánszát éli az ex-Beatles halála után. Ennek legfrissebb darabját szombaton sugározta az Ifjúsági Rádió adásaként a Kossuth adó: *Asperján György Az egymillióodik áldozat* című dokumentumjátékát.

Értékelés előtt szükséges leszögezmem: ahhoz a nemzedékhez tartozom, amelynek zenei világát alapvetően a négy liverpooli gombafejű fellépése határozta meg. Maig: a harmadik X körül járván, most is a könnyűzene alfájának és omegájának tartom a Beatles-muzsikát, lemezeik nagy becsben tartva sorakoznak egymás mellett otthon. Boldogult tinédzserkoromban, eme poétikus években oly sok társammal együtt én is kivülről tudtam jó néhány dalukat, fényképek tucatjai

voltak birtokomban róluk, s egyáltalán: őket tartottam a teremelés igazi koronáinak, a Négy Nagynak, felülmúlhatatlannak, misztikus és mítikus szuperszárakoknak. Mostanra viszont, minden bizonytalanság és konzervatív módon, szentségőrkövéssé kell kapnom magam: kénytelen vagyok bevallani, hogy például tavaly *Jean-Paul Sartre* vagy *Joszip Broz Tito* halála sokkal, de sokkal jobban megrázott és felkavart, mint — uram bocsá! — John Lennon tragikus halála. Igaz, McCartneyt vagy Harrisont mindig is jobban kedveltem Lennonnal, de ez végső soron szubjektív dolog, a legfontosabb a következő: értelmetlen és iszonyú halála óta Lennon olyan kultikus túlzásokkal felruházott, már-már az emberiség egyetemese tisztelőt parancsoló nagy mártírjai közé magasztosult, hogy e folyamatnak nem kisebb tehetőség, mint Asperján György is áldozatul esett.

Az egyórás dokumentumjáték három szálán „futott”: Lennon életútját ismertette egy kellemes nő hang, egy New York-i diszkós ellenzeneszerző, „apóca”-szövegíró, ráolta egy rekedtes férfi, továbbá *Mark David Chapman*, Lennon gyilkosa monologizált olykor-olykor. Mindez egymást váltogatva, s egyfajta, fura logikai-dramaturgiai sorrendben „beavatótt” Beatles-dalokkal fűszerezve. Sajna, utóbbiakkal volt a legtöbb baj: a kisebbik, hogy a legutolsót kivéve egyiket sem játszották

végig (pedig mennyivel jobb lett volna), s a nagyobbik, hogy a közvetlen történések eszméi mondanivalóját próbálták — főleg címükkel — illusztrálni velük. A nyitósztán, a *Bolond a hegyen egyféle* „általános filozófiai sík” előrejelzése kívánt volna lenni, majd például a lövészek eldördülése után a *Sehol sincs ember*, a síró *Yoko Ono* után a *Kislány feketében*, az USA-ban tomboló szabad fegyverkereskedelem osztályon tudatos kritikája (melynek feltehetően körülbelül egymillióodik áldozata Lennon) közben, érzelmi aláfestésként a *Tegnap*, a végső értékeléskor pedig a *Keresztül a világegyetemen* volt hallható.

John Lennon meghalt, s egy ember, egy Yorick erőszakos halála mindig mellébevonóan döbbenetes és elszomorítóan jóvátehetetlen valami. Am a dokumentumjáték készítői, kik igen-igen sokat idéztek a már-már emberfelettivé nőtt Lennontól, egyik mondatairól megfeledkeztek. Így hangzott: „Az, hiszem, hogy számunkra a mi muzsikánk azért olyan közömbös, mert vannak emberek, akik komolyan veszik. Az persze jó, ha az embereknek tetszik. De ha elkezdik „tisztelni”, nagy és mély dolgokat olvasnak ki belőle, sőt jelképeket kovacsolnak, az már számárság. Az egész egy óriási számárság.”

Domonkos László

Termő ékes ág

Országos fotókiállítás Békéscsabán

Vasárnap, a békéscsabai Kossuth Lajos téren „Termő ékes ág” címmel megnyílt a hagyományos anyáknapra országos fotókiállítás. A szabadtéri tárlaton ötven hazai fotós, nyolcvan, az anya és gyermek témáját megjelenítő pillanatképe került közzé.

A Népművelési Intézet kúldiját a zsűri Sziklai Péter vécési fotósra ítélte. „Hát nem érted?” című képeért. A kiállítók közül még hat fotós munkáját díjazták. A kiállítást május 24-ig látják az érdeklődők.

Viadal

Sarkadi Imre töredékben maradt dramájából *Dévényi Róbert* írt tévéjáték-forgatókönyvet, amelyet *Deme Gábor* dramaturgi közreműködésével Szőnyi G. Sándor vitt a képernyőre. Az eredeti cím — *Párbaj* — átalakult, minden bizonnyal azért, mert Sarkadi eredeti gondolatmenete is más „hangszerelemben” került előnk. A *Viadal* mindenestre jobban kifejezi a töredékből új drámat alkotók mondanivalóját. Azt nevezetesen, hogy a tévéjátékban sokkal inkább egy ember belső küzdelméről, viadaláról van szó, mint párbajról, melyhez ketten szükségesek.

A drámai cselekmény magja ugyan megmaradt:

Pótor András tanácselnök igaztalan vádak alapján lecsukattja a falu tekintélyes és hangadó középparasztját, *Varga Jánost*. Minthogy az ügyész tisztán lát, Vargát rehabilitálja, de a falusiak szemében ez nem mossa tisztára — a tanácselnököt. Most már ellene vállalják a hamis tanúzásat, vétkesnek kiáltják egy motorbalesetben, melyben pedig véten. A falu ellenséges hangulata párfordulásra készíti az addig Pótort támogató járási vezetést, a tanácselnököt leváltják. Hogy el ne felejtsem: mindez 1953-ban történik. Az időpont azért lényeges, mert hihetővé, hitelessé teszi az imént vázolt történetet.

A főszereplők konkrét történelmi helyzethez kötött konfliktusa azonban Szőnyi G. tévéjátékában: ürgy. Keretezi a korhoz határozottan nem köthető, mert a szocialista építés minden időszakában, napjainkban is eleven problémakört. A *Viadal* című tévédarab a *hatalom és a személyiség viszonyáról*, a *vezetés etikájáról*, Pótor tanácselnök egyéni, belső viaskodásairól szól. Ő ugyanis az a bizonyos „hívó” típus, olyan vezető, aki a rossz, erkölcsstelen, embertelen eszközöknek is hajlamos létjogot adni, ha úgy véli, ezekkel a rábizott közösség érdekeit szolgálja. Akit az emberies, nagy celok olyannyira, s őszintén elragadnak, hogy látóteréből kikerülnek a pillanatnyi realitások; saját „egyvágyó” gondolkodásmódja megakadályozza, hogy érzékeny maradjon az emberi természet ellentmondásosságára, Minthogy korántsem cinikus, a hatalommal-funkcióval nem tudatosan, nem is egyéni céljai végett visszaélő ember — rendkívül sebezhető. Pótor egyszerűen nem érti, miért fordul ellene az a közösség, amelyért ő, hite szerint, csak áldozatokat hozott. Elke mélyéig feldúltan, megbánottan, keserű csalódottságba merülten hagyja el posztját.

Szegedi színész, *Kovács János* járta végig a tévéjáték főhősének emberi kálváriáját. Hiteles átéléssel, es frappáns színészi eszközök tudatos és árnyalt alkalmazásával érzékeltetett minden stációt — az öntudatos, magabiztos elhivatottság érzetétől a megtört tanácsatlanságon, emberi-politikai elbizonytalanodáson át a finálé töprengő magányáig. Amelyben, talán, megkezdődhet az új, saját értékrend-teremtés nehéz küzdelme is. A tévéjáték elsősorban az ő aktuális felhangokkal szennett játéka révén válhatott Sarkadi Imre írói gondolkodásához hűségese, egyszerűségi napj érvényű társadalmi konfliktusokat hordozó, értékes drámává.

Sulyok Erzsébet

Mocsár Gábor

Pajti

Tíz év egy kiskutyája életéből

Pajti színre lép

1. Ugy kezdődött, hogy Leendő Gazdi a belső szobában fergetegesen verte az írógépet, így szokta, ha valami használható gondolat véletlenül az eszébe jut és meg akarja írni. Si-etni kellett, mert pontosan meghatározott időre érte jön egy gépkocsi, hogy elvigye őt egy faluba, ott is a könyvtárba, ahol őt ír-olvasó találkozóra várják. Addig le kell kopogni az írógépen azt, ami hirtelen és véletlenül az imént az eszébe jutott, mert ha idejére nem tudja lekopogni, a témát elfelejti és nem tudja folytatni, emiatt a téma megratlan marad. Mekkora csapás, ha tudjuk, hogy az elfelejtett gondolatok, meg nem írt témák olykor izgalmasabbak, mint amiket megír az ember. Tehát gyorsan, gyorsan, mielőtt elfelejtenénk. Csakis ezzel a túrelmetlenséggel magyarázható, hogy bár az előszoba ajtaján a várt gépkocsivezető türelmesen nyomta, nyomogatta a halkan berregő csengő gombját, Leendő Gazdi ezt nem hallotta meg, csak verte az írógépet, nehogy a gondolat megszökjön a fejből. A gépkocsivezető persze megújta a nyomogatást, ezek úgy látszik megfélekeztek a megállapodásról — vannak sajnos feledékeny emberek — nincs itthon senki, potyára jöttem, gondolta és búsan visszafordult. Leendő Gazdi pedig lepőttgettette sürgős gondolatait, aztán nyugodtan várta, várta. De a gépkocsi nem jelentke-

zett. Ezek ott, abban a faluban, úgy látszik elfelejtették, hogy miben állapodunk meg — nem jöttek értem. Nagyon erősen elbúsult azon, hogy mennyire feledékenyek az emberek!

Idők múltán persze minden tisztázódott, sőt, sok egyéb is. Kiderült, hogy épp akkor, amikor épp véletlenül valami Gazdi eszébe jutott, s verje az öreg írógépet, hiába csengetett be valaki, nem jött senki ajtót nyitni. Pedig egy barátja jött — megbeszélte látogatásra. Zárt ajtó várta. Persze, mert az írógép olyan hangosan kopogott, hogy majdnem megsüketíti az embert. Öreg már az írógép, azért kattán akkorát, mint a géppuska. Leendő Gazdi baráti látogatójával másnap találkozott az utcán. Vártalak — mondta Leendő Gazdi, úgy látszik elfelejtetted az ígéretedet, hogy tegnap meglátogatsz. Nem jöttél. Dehogyan nem! — tiltakozott a csengős látogató, — hiába nyomogattam a csengőgombot, senki sem nyitott nekem ajtót. Ne próbálj engem átvenni, vitalkozott Leendő Gazdi, hiszen egész délután otthon voltam, dolgoztam. Addig-addig vitalkoztak, hogy végül kézfoga nélkül váltak el egymástól. Összeveszték. Nem hittek egymásnak. Pedig mindkettőnek igaz volt. Csak az az átkozottul kattogó írógép...

De Leendő Gazdi agya még mindig nem világosodott meg és nem tudta, mi a hiba. És aki nem tudja, mi a hiba, az nem tudja azt sem, mi a megoldás. Csak dühöng önmagában.

Akkor télt be a pohár és akkor világosodott meg Leendő Gazdi emléje, amikor a nagyon-nagyon várt pénzespostás csengetését sem hallotta meg; a levélynézőn csak egy értesítés hullott be, hogy ekkor meg akkor menjen el a postára, mert pénz érkezett. „De hiszen én itthon voltam! Miért nem csengetett a postás? Legközelebb kiderült hogy a derék postás csengetett, hallott is valami gyanús kopogásokat a lakásból de nem jött ki senki. „Ahá — csapott a homlokára a megvilágosodott agyú Leendő Gazdi — akkor is azt az átkozott írógépet vertem, az kopogott. Attól nem hallottam a csengőt”.

A hiba már meg van, de mi legyen a megoldás? Vegyen erősebb hangú csengőt? És ha azt sem hallja a géppuska hangú írógéptől? Járkált a gonderhelt Leendő Gazdi az utcákon ide-oda céltalanul, a megoldást kereste. Eszébe jutott, járt ő olyan lakásban, amelyben süketnéma házaspár lakott, és amikor azzal a reménytelen mozdulattal nyomta meg a csengő gombját; hiába, úgy sem hallják meg, szinte csoda történt. A csengő nem csengett, de bent a lakás fényárba borult — s máris jött a háziasszony ajtót nyitni. A félyulladó villany figyelmeztetett; valaki csengett. Igen ám, morfondirozott a Gazdi, de ha kikapcsolják a villanyt? Vagy épp akkor kiég a biztosíték? Nem, ez sem igazi megoldás. És ahogy bandukol gondolkaj terhelten, váratlanul elébe penderül egy kiskutya. Ni, ez itt egy tascó. De milyen barátságos! Lehajolt, hogy megsimogassa. A kiskutya túrta. Sőt, egy óvatlan pillanatban két lábára állt és lábához támaszkodva nyelvvel megnyalintotta Leendő Gazdi frissen borotvált állát. Egy barátságos mosolyú asszony közelédt, kezében pórát csüngetve.

— Ne tessék rá haragudni, vannak ilyen bolondos szokásai.

— Dehogy haragszom, hiszen én nagyon szeretem a kiskutyákat.

— Akkor bizonyosan azt érezte meg, mert a kutya megérezte ki szereti, s ki nem.

Beszédbe elegyedtek. A kiskutya Leendő Gazdi cipőjét szamuklálta, farkát irtalmatlan ütemben csóválta, a beszélgetés közben kiderült, hogy a néni nem valami úri passzióból tartja a kiskutyát, hanem mert szüksége van rá.

— Persze Őrzi a házat.

— Nem. Nem a házat. Tetszik tudni, én abból élek, hogy varrogatok. Van egy öreg, lábbal hajthatós Singer varrógépem, azzal varrogatok a belső szobában. De a gépem annyira öreg már és úgy zörög, kattog, hogy nem hallom meg, amikor egy másik megrendelőm becsenget...

(Folytatjuk.)